

From: Stelian Tomov <stelian.national.1990@gmail.com>
Sent: 03 юли 2026 г. 13:03
To: Приемна НС; primeminister@government.bg; secretar@minfin.bg
Subject: Законопроект за държавния бюджет на Република България за 2026 г.,
сигнатура № 52-602-01-19, внесен от Министерския съвет на 01.07.2026 г., в
частта относно липсата на предвидени бюджетни средства за ремонт,
възстановяване и поддръжка на морските хидро...

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

КОПИЕ ДО:
КОМИСИЯТА ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ ПРИ НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЪРА НА ФИНАНСИТЕ

От Стелиан Томов, председател на Инициативния комитет на собствениците на имоти в с. Българево

ОТНОСНО: Законопроект за държавния бюджет на Република България за 2026 г., сигнатура № 52-602-01-19,
внесен от Министерския съвет на 01.07.2026 г., в частта относно липсата на предвидени бюджетни средства
за ремонт, възстановяване и поддръжка на морските хидротехнически съоръжения и защитения морски плаж
в залив Болата

ОТРИЦАТЕЛНО СТАНОВИЩЕ

Уважаема госпожо председател на Народното събрание,

Уважаеми народни представители,

Настоящото отрицателно становище се подава във връзка със Законопроекта за държавния бюджет на Република България за 2026 г., сигнатура № 52-602-01-19, внесен от Министерския съвет на 01.07.2026 г., поради липсата на предвидени финансови средства за основен ремонт, възстановяване и поддръжка на двете буни в залив Болата, както и за поддръжката на самия защитен морски плаж. Тази липса е недопустима, защото засяга публична държавна собственост, морски хидротехнически съоръжения, защитен плаж, безопасността на гражданите и опазването на един от най-разпознаваемите природни обекти по Северното Черноморие.

Двете буни в залив Болата са морски хидротехнически съоръжения с пряко значение за защитата на плажа и залива от морска абразия, разрушителното действие на вълните и ерозионните процеси. Те не са второстепенни или спомагателни обекти, а защитни съоръжения, без които плажът и самият залив са изложени на реален риск от увреждане. Към момента съоръженията са в тежко компрометирано състояние, с видими разрушения и загуба на функционалност, което налага незабавно бюджетно обезпечаване и конкретни действия от държавата.

Абсолютно недопустимо е държавният бюджет за 2026 г. да не предвижда средства за тези съоръжения, при положение че те са публична държавна собственост и се намират под отговорността на държавата. Съгласно чл. 6, ал. 4, т. 2 от Закона за устройството на черноморското крайбрежие морските хидротехнически съоръжения са публична държавна собственост. Отговорността за тяхното управление, поддържане и ремонт не може да бъде отлагана, прехвърляна или прикривана чрез липса на бюджетен ред.

Липсата на средства в проектобюджета противоречи пряко на чл. 25, ал. 2 от Закона за държавната собственост, който изисква необходимите средства за поддържане и ремонт на държавните имоти да се предвиждат ежегодно в бюджетите на съответните ведомства. Тази разпоредба не е пожелателна, а императивна. След като държавата е собственик и носи отговорност за тези съоръжения, тя е длъжна всяка година да планира необходимите средства за тяхното поддържане, ремонт и безопасност. Непредвидянето на такива средства представлява незаконосъобразно бюджетно бездействие.

Тази отговорност е потвърдена и от съдебната практика. С Решение № 559 от 19.07.2021 г. по гр. д. № 1223/2021 г. на Районен съд – Русе е прието, че държавата носи отговорност за вреди, произтичащи от неподдържане на държавен имот в безопасно състояние. С Решение № 7182 от 14.06.2021 г. по адм. д. № 2263/2021 г. на Върховния административен съд е потвърдено, че областният управител носи задължения по управление и поддържане на държавната собственост, включително когато бездействието създава риск за гражданите и имуществото. Тези актове изключват всякакво оправдание, че липсата на предвидени средства може да освободи държавата от отговорност.

Нарушени са и основни разпоредби на Закона за устройство на територията. Съгласно чл. 169 от ЗУТ строежите трябва да отговарят на съществените изисквания за механично съпротивление, устойчивост, безопасност и експлоатационна годност. Съгласно чл. 195 от ЗУТ собственикът е длъжен да поддържа строежите в техническо състояние, което не създава опасност за гражданите и околната среда. При наличие на обстоятелства, които застрашават обекта с разрушаване или създават опасност, собственикът е длъжен да предприеме необходимите действия. В случая държавата не само не предприема достатъчни действия, но и чрез проектобюджета не осигурява средствата, без които тези действия не могат да бъдат извършени.

В този смисъл е и Решение № 7622 от 09.06.2010 г. по адм. д. № 16328/2009 г. на Върховния административен съд, в което се подчертава, че административните органи имат нормативно вменено задължение да управляват елементите на техническата инфраструктура и че бездействието при изпълнението на такива задължения е незаконосъобразно. Това разрешение е напълно приложимо и към случая с буните в залив Болата, тъй като те са съоръжения с инфраструктурна и защитна функция, чието неподдържане води до пряк риск за обществен интерес.

Особено съществено е, че остават неизпълнени и специалните разпоредби на чл. 7, ал. 11 и ал. 12 от Закона за устройството на черноморското крайбрежие. Тези разпоредби бяха създадени именно за решаване заради проблема с буните и плажа в Болата. Те въвеждат механизъм, чрез който областният управител ежегодно следва да планира и внася необходимите средства за поддръжка на морските хидротехнически съоръжения и защитените плажове. Ако в държавния бюджет няма предвидени средства за Болата, този законов механизъм се обезсмисля напълно. Получава се абсурдна ситуация, при която законът е приет, но държавата отказва да го приложи чрез бюджета.

Още по-недопустимо е обстоятелството, че същата законова поправка на практика се прилага избирателно и неравнопоставено, като се осигурява ресурс за други райони, включително за Южното Черноморие, докато Болата и област Добрич остават без реално бюджетно обезпечаване. Това е пълен абсурд. Законът не е създаден, за да се прилага само за определени административни територии, а за да осигури защита на всички морски хидротехнически съоръжения и защитени плажове, които попадат в неговия обхват. Болата не може да бъде изключвана от финансовото обезпечаване на законов механизъм, създаден именно за такива обекти.

Буните в залив Болата следва да се разглеждат и като геозащитни съоръжения по смисъла на нормативната уредба за геозащитната дейност. Те изпълняват функция за ограничаване на морската абразия и за защита на крайбрежната ивица. Съгласно Наредбата за геозащитната дейност държавата следва да осигурява финансиране за геозащитни строежи, когато те са публична собственост и имат значение за защитата на крайбрежието. Отказът това да бъде направено чрез държавния бюджет е в противоречие както с буквата, така и с целта на тази уредба.

Не може Народното събрание да приеме държавен бюджет, който фактически оставя без финансиране изпълнението на действащи законови задължения. Бюджетът не може да служи като инструмент за заобикаляне на закона. Когато законодателят е създал задължение за ежегодно планиране и финансиране на

поддръжката на морски хидротехнически съоръжения и защитени плажове, проектът на държавен бюджет трябва да съдържа реално финансово обезпечаване. В противен случай се създава правен и управленски абсурд, при който държавата приема законови задължения, но отказва да осигури средствата за тяхното изпълнение.

Залив Болата не е обикновен локален обект. Той е природна, туристическа и обществена ценност с национално значение. Неговото състояние засяга не само жителите на с. Българево, община Каварна и област Добрич, а цялото Северно Черноморие. Оставянето на буните в полуразрушено състояние и липсата на поддръжка на плажа са проява на институционално бездействие, което може да доведе до необратими последици. Държавата не може да чака пълното разрушаване на съоръженията, за да признае, че е била длъжна да действа по-рано.

С оглед на изложеното, продължаващото неподвиждане на средства за Болата създава и риск от имуществена отговорност на държавата. Съгласно Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. на Върховния касационен съд, когато вредите са настъпили вследствие на незаконосъобразни действия или бездействия на държавни органи, държавата носи отговорност по установения ред. При положение че компетентните институции са многократно уведомявани за състоянието на буните и плажа, а законовите задължения са ясни, последващи вреди не могат да бъдат представяни като непредвидими или случайни.

Поради изложеното изразявам категорично отрицателно становище по Законопроекта за държавния бюджет на Република България за 2026 г., сигнатура № 52-602-01-19, в частта му, в която не са предвидени средства за основен ремонт, възстановяване и поддръжка на двете буни в залив Болата и за поддръжката на защитения морски плаж.

Настоявам между първо и второ четене на законопроекта да бъдат предвидени конкретни бюджетни средства за основен ремонт и възстановяване на двете буни в залив Болата, за поддръжка на защитения морски плаж, за изпълнение на задълженията на областния управител по чл. 7, ал. 11 и ал. 12 от Закона за устройството на черноморското крайбрежие.

Настоявам Комисията по бюджет и финанси да разгледа настоящото становище и да предложи необходимите изменения в законопроекта, така че в държавния бюджет за 2026 г. да бъде осигурено реално финансиране за Болата, а не поредно отлагане на проблем, който държавата е длъжна да реши.

Настоявам Министерството на финансите и Министерският съвет да изпълнят задълженията си и да осигурят необходимия ресурс, защото липсата на бюджетен ред не е оправдание, а доказателство за неизпълнение на закона.

При липса на финансиране и при настъпване на вреди за плажа, залива, гражданите или държавното имущество, отговорността ще бъде на компетентните органи, които въпреки ясните законови задължения са допуснали продължаващо противоправно бездействие.

С уважение:

Стелиан Томов

Председател на Инициативния комитет на собствениците на имоти в с. Българево